



การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้
ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานราธิวาส เขต 1*

THE DEVELOPMENT OF A PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY MODEL TO
ENHANCE VOCATIONAL SKILL LEARNING MANAGEMENT FOR STUDENTS AT BAN
SAKO COMMUNITY SCHOOL, NARATHIWAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 1

ลาตี๊ะ นิเดาะห์

Lateepah Nidayha

โรงเรียนชุมชนบ้านซากอ นราธิวาส ประเทศไทย

Sako School, Narathiwat, Thailand

Corresponding author E-mail: lateepah93@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียน 2) สร้างและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ และ 4) ประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี 1) การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 56 คน และ 2) การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด 2) รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียน ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการ และการวัดและประเมินผล 3) ผลการใช้รูปแบบของครูที่เข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ฯ มีผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ พบว่า มีความถูกต้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, การจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพ

Abstract

This research aims to: 1) Examine the current state and needs of a professional learning community to enhance the teaching of vocational skills to students, 2) Develop and validate a

* Received 6 October 2024; Revised 3 November 2024; Accepted 6 November 2024

model and manual for using the model, 3) Study the effects of implementing the model and manual, and 4) Evaluate the accuracy, appropriateness, feasibility, and usefulness of the model and manual for practical application. This research was a mixed methods. 1) Qualitative research using in-depth Interview with 56 samples were conducted. and 2) Quantitative research was conducted with 40 samples by using purposive sampling. The research tools used included questionnaires and evaluation forms. The statistical methods were frequency, percentage, and standard deviation. The research findings revealed that: 1) The current state of the professional learning community and the enhancement of vocational skills teaching for students were at a moderate level, while the need for a professional learning community and enhancement of vocational skills teaching was at the highest level. 2) The model of the professional learning community for enhancing the teaching of vocational skills consisted of principles, objectives, content, processes, and assessment and evaluation 3) The post-training evaluation results of teachers participating in the professional learning community showed the highest level of performance and satisfaction. and 4) The model and manual, when applied in practice, were found to be accurate, feasible, and useful at a high level, and appropriate at the highest level.

Keywords: Model Development, Professional Learning Community, Vocational Skills Learning Management

บทนำ

ในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง ปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง คือ การสร้าง “ชุมชนแห่งวิชาชีพ” (Professional Community) ภายในสถานศึกษา ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นพื้นที่ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาผลการเรียนของนักเรียนและงานทางวิชาการต่าง ๆ ทั้งนี้ ครูในหลายประเทศมักรู้สึกโดดเดี่ยวในการปฏิบัติงาน ดังนั้น การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อยกระดับความสามารถและคุณภาพของครู รวมถึงการพัฒนาในด้านคุณธรรมและวิธีการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อผู้เรียนแนวทางการเรียนรู้ที่ได้รับความสนใจในปัจจุบัน คือ “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู” (Professional Learning Community) ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาครูให้เต็มศักยภาพผ่านการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยบทบาทของครูจะเปลี่ยนจากการเป็นผู้สอน (Teacher) มาเป็นครูฝึก (Coach) หรือผู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Facilitator) นอกจากครูแล้ว ผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนาร่วมกัน รวมถึงกำหนดบทบาทในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกัน (วิจารณ์ พานิช, 2556) กิจกรรมของชุมชนวิชาชีพในสถานศึกษาควรประกอบด้วย 1) การสนทนาและไตร่ตรองร่วมกัน (Reflective Dialogue) 2) การส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู เพื่อลดความรู้สึกโดดเดี่ยวในงานสอน (Detribalization) 3) การรวมกลุ่มเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) ความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพการศึกษา และ 5) การแลกเปลี่ยนค่านิยมและมาตรฐานร่วมกัน (Shared Values and Norms) (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2556)

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา หรือการพัฒนาคนไทยในยุคใหม่ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สำหรับครูและศิษย์ หรือที่เรียกว่า Professional Learning Community (PLC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Stoll, L. ที่ระบุว่า Professional Learning Community: PLC ได้รับการยอมรับและพูดถึงอย่างกว้างขวางในหลายประเทศ เนื่องจากการส่งเสริมการร่วมมือ การสนับสนุนซึ่งกันและกัน และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์



ผ่านการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ซึ่งทั้งหมดนี้นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพ และส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน (Stoll, L., 2010) เป้าหมายสำคัญของสถานศึกษา คือ การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่องและในระดับมืออาชีพจะเป็นไปได้เมื่อมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับการเรียนรู้จากเพื่อนร่วมงาน ประกอบกับ ปองทิพย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒนา ได้มีการพัฒนารูปแบบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในระดับประถมศึกษา ซึ่งพบว่ารูปแบบนี้ช่วยเพิ่มสมรรถนะทางวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่างให้ดียิ่งขึ้นกว่าก่อนที่จะเข้าร่วมการทดลอง นอกจากนี้ทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนก็เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน และผลการเรียนของนักเรียนในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์หลังการทดลองมีความก้าวหน้ามากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการศึกษาทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) พบว่า การนำชุมชนแห่งการเรียนรู้มาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการสถานศึกษา ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา ทำให้คุณภาพการศึกษาโดยรวมยกระดับขึ้น (ปองทิพย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒนา, 2557)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น จะต้องมีการพัฒนาคนให้เตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 มีคุณภาพ ชีวิตที่ดี มีอาชีพมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนในการดำรงชีวิต เป็นการเตรียมนักเรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคม สอดคล้องของพระราชโองบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ที่กล่าวว่า “การศึกษาต้องสร้างให้คนไทยมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง 3) มีงานทำ-มีอาชีพ และ 4) เป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย” ประกอบกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีงบประมาณ 2562 ยังได้กำหนดนโยบายการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นพัฒนาประชากรในวัยเรียนทุกคนและ ทุกกลุ่มเป้าหมายให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีหลักคิดที่ถูกต้อง รักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นพลเมืองดีของชาติและพลเมืองโลกที่ดี มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ มีทักษะอาชีพ ตามความต้องการและมีทักษะในการป้องกันตนเองจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

จากการศึกษาทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้มีการเปลี่ยนแปลงจากการใช้คำว่า “ทักษะชีวิต” เป็น “ทักษะชีวิตและอาชีพ” ซึ่งเป็นทักษะที่ต้องการให้ประชากรมีคุณภาพและศักยภาพในสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและเป็นทักษะชีวิตรวมกับการทำงานในการประกอบอาชีพ ซึ่งสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สพฐ. 2558 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายไปที่ผู้เรียน ให้เกิดคุณลักษณะ ในศตวรรษที่ 21 โดยผู้เรียนจะใช้ความรู้ในสาระหลักไปบูรณาการสั่งสมประสบการณ์กับทักษะ 3 ทักษะ เพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 คือ 1) ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และ 3) ทักษะชีวิตและอาชีพ และตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายและเป้าหมายการพัฒนาในด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรมีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ครอบคลุมทักษะ 3R8C และพัฒนาผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ สามารถจัดการสุขภาวะของตนเองให้มีสุขภาพที่ดีสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) ซึ่งทักษะเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะที่จำเป็น โดยทางโรงเรียนจะต้องปรับหลักสูตรสถานศึกษา แผนงานวิชาการของโรงเรียนให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนารูปแบบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางอาชีพของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้าง การจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1
4. เพื่อประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 จำนวน 48 คน ตัวแทนของคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 คน ตัวแทนผู้ปกครองในแต่ละระดับชั้น จำนวน 5 คน ศึกษาในเทศก์ที่รับผิดชอบของโรงเรียน จำนวน 1 คน นักเรียนในระดับ ม.1 - ม.3 จำนวน 60 คน รวมทั้งหมด 129 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 จำนวน 40 คน ตัวแทนของคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 คน ตัวแทนผู้ปกครองในแต่ละระดับชั้น 3 คน และศึกษาในเทศก์ที่รับผิดชอบของโรงเรียน จำนวน 1 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) ได้มาโดยใช้การเลือก กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (หทัยชนก พรหมเจริญ และคณะ, 2561) โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างทักษะอาชีพของโรงเรียนอย่างน้อย 2 ปี และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทน นักเรียนในระดับ ม.1 - ม.3 ห้องละ 3 คน รวมทั้งหมด 9 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 56 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1
2. แบบประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)
3. แบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้อด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)
4. คู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1



5. แบบสอบถามการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 (ก่อนและหลังการอบรม)

6. แบบประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 (สำหรับครูผู้สอน)

7. ประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เกี่ยวกับทักษะอาชีพ (สำหรับนักเรียน ผู้ปกครอง)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและแนวคิดการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียน

2. ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถาม แบบประเมิน คู่มือ เพื่อนำมาเป็นแนวทาง

3. นำแบบสอบถาม แบบประเมิน คู่มือ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากสูตร (Rovinelli, R. J. & Hambleton, R. K., 1997)

4. นำผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ (Wording) แล้วนำไปหาค่าความสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการจะวัด (Index of Item Objective Congruence: IOC) เป็นรายชื่อ จะพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

5. นำแบบสอบถาม แบบประเมิน คู่มือ ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ในแต่ละระดับ ชั้นละ 3 คน และศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบของโรงเรียน ตัวแทนนักเรียนในระดับ ม.1 - ม.3 ห้องละ 3 คน ของโรงเรียนบ้านคอกอคาเว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability)

6. จัดทำแบบสอบถาม/แบบประเมิน/คู่มือ ฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 1 - 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2565 จำนวน 56 ฉบับ ได้ตอบกลับมา จำนวน 56 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม/แบบประเมิน/คู่มือ โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์คะแนนคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม/แบบประเมิน/คู่มือ ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รายข้อและภาพรวม



ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการเสริมการจัด การเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

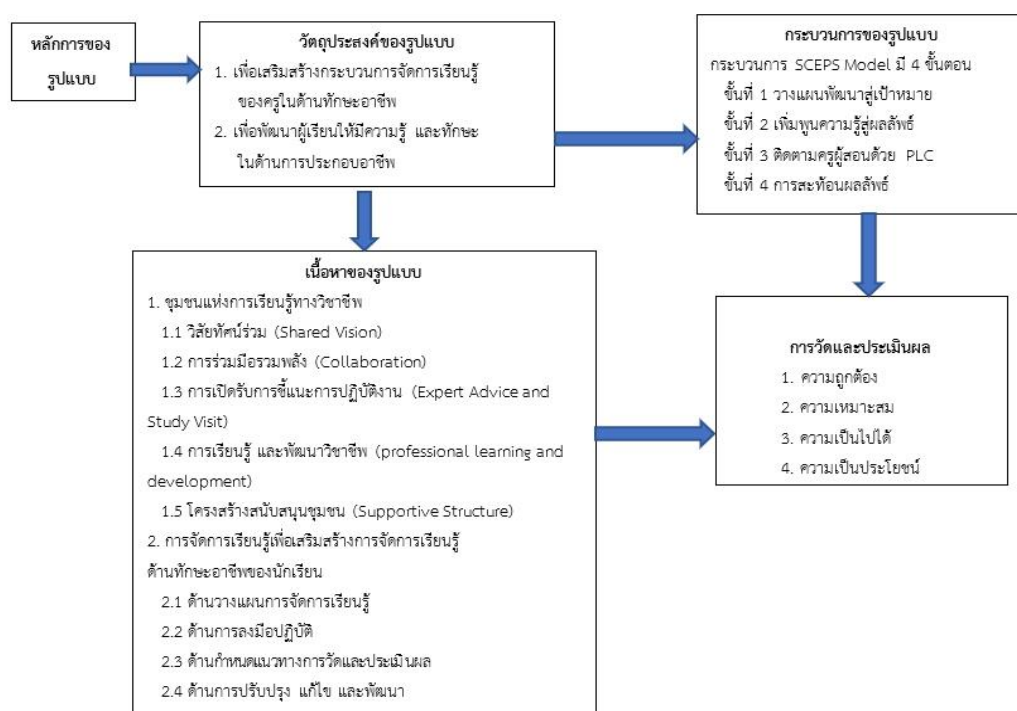
ตารางที่ 1 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น สภาพปัจจุบัน			ระดับความคิดเห็น ความต้องการ		
		$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1	วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision)	3.33	.27	ปานกลาง	4.63	.41	มากที่สุด
2	การร่วมมือร่วมพลัง (Collaboration)	3.47	.26	ปานกลาง	4.48	.40	มาก
3	การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน (Expert Advice and Study Visit)	3.52	.64	มาก	4.64	.41	มากที่สุด
4	การเรียนรู้ และพัฒนาวิชาชีพ (professional learning and development)	3.36	.27	ปานกลาง	4.63	.38	มากที่สุด
5	โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive Structure)	3.42	.31	ปานกลาง	4.55	.40	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		3.42	.17	ปานกลาง	4.59	.26	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า สภาพปัจจุบันชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = .17) และความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = .26)

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านชากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ และการวัดและประเมินผล และการตรวจสอบรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านชากอ ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนชุมชนบ้านซากอ

3. ครูที่เข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียน หลังการอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด และครูผู้สอน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ศึกษาานิเทศก์และนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของครูผู้สอน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง และศึกษานิเทศก์ที่มีต่อรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
		$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1	กระบวนการวางแผนของผู้บริหารมีบรรทัดฐานในการปฏิบัติงาน	4.54	.36	มากที่สุด
2	การเตรียมตนเองให้พร้อมของครูสำหรับบทบาทของผู้บริการ	4.50	.57	มาก
3	การจัดการเรียนการสอนของครูมีการเตรียมการสอน	4.60	.50	มากที่สุด
4	การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู	4.47	.51	มาก
5	การดำเนินการของครูในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์	4.53	.51	มากที่สุด
6	การกำหนดความรู้ ทักษะอาชีพ ประสานร่วมมือกับภาคีเครือข่าย	4.55	.37	มากที่สุด
7	การจัดการสอนให้ผู้เรียนตื่นตัวในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง	4.43	.50	มาก
8	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นลงมือปฏิบัติจริง	4.53	.51	มากที่สุด
9	การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน	4.60	.50	มากที่สุด
10	การสร้างคุณลักษณะที่จำเป็นเพื่อสร้างประสบการณ์ด้านทักษะอาชีพ	4.50	.51	มาก
11	การรวบรวมข้อมูลเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้	4.67	.61	มากที่สุด
12	ข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการปัญหาและอุปสรรค	4.53	.51	มากที่สุด
13	การสนับสนุนให้มีระบบการติดตามและประเมินผลขั้นในโรงเรียน	4.41	.56	มาก
14	การสร้างรูปแบบการพัฒนาครูในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.87	.34	มากที่สุด



ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของครูผู้สอน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง และศึกษานิเทศก์ที่มีต่อรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
		$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
15	การนำผลจากการดำเนินงานมาแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา	4.57	.50	มากที่สุด
16	การพัฒนาชิ้นงาน ผลิตภัณฑ์เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและนำไปต่อยอดได้	4.40	.67	มาก
17	การนำ SK Business Model มาจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ	4.50	.57	มาก
18	การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	4.40	.56	มาก
รวมเฉลี่ย		4.53	.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการสอบถามความพึงพอใจของครูผู้สอน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง และศึกษานิเทศก์ที่มีต่อรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .51) และพิจารณารายข้อลำดับสูงสุด ได้แก่ การสร้างรูปแบบการพัฒนาครูในเรื่องความละเอียดและการนำเสนอเนื้อหาที่ประกอบด้วย ความหมาย แนวคิด หลักการ แนวปฏิบัติ บทบาทของครูผู้สอน บทบาทของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = .34) รองลงมา ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องผลของการดำเนินงานเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = .61) และลำดับต่ำสุด ได้แก่ การพัฒนาชิ้นงานผลิตภัณฑ์และสินค้าให้สามารถเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางเพื่อนำไปต่อยอดจำหน่ายหารายได้พิเศษ สร้างธุรกิจของตนเองได้ในอนาคต ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .56)

4. รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนจากการนำไปปฏิบัติ พบว่า ความถูกต้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่สมัครใจเข้าร่วมทดลองนำร่องการอบรมเชิงปฏิบัติการ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียน”

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น											
	ความถูกต้อง (accuracy)			ความเหมาะสม (Propriety)			ความเป็นไปได้ (Feasibility)			ความเป็นประโยชน์ (Utility)		
	$\bar{X}$	S.D.	ค่า ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่า ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่า ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่า ระดับ
1. หลักการของรูปแบบ	4.43	.68	มาก	4.53	.51	มากที่สุด	4.43	.68	มาก	4.43	.68	มาก
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.42	.60	มาก	4.55	.50	มากที่สุด	4.42	.60	มาก	4.42	.59	มาก
3. เนื้อหาของรูปแบบ	4.46	.62	มาก	4.56	.51	มากที่สุด	4.50	.65	มาก	4.46	.62	มาก



ตารางที่ 3 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่สมัครใจเข้าร่วมทดลองนำร่องการอบรมเชิงปฏิบัติการ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียน” (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น											
	ความถูกต้อง (accuracy)			ความเหมาะสม (Propriety)			ความเป็นไปได้ (Feasibility)			ความเป็นประโยชน์ (Utility)		
	$\bar{X}$	S.D.	ค่า ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่า ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่า ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่า ระดับ
4. กระบวนการ ของรูปแบบ	4.54	.64	มาก ที่สุด	4.52	.51	มาก ที่สุด	4.59	.63	มาก	4.54	.64	มาก ที่สุด
5. การวัดและ ประเมินผล	4.56	.62	มาก ที่สุด	4.66	.54	มาก ที่สุด	4.46	.64	มาก	4.54	.67	มาก ที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.48	.63	มาก	4.56	.51	มาก ที่สุด	4.48	.64	มาก	4.48	.64	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่สมัครใจเข้าร่วมทดลองนำร่องการอบรมเชิงปฏิบัติการ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียน” พบว่า ความถูกต้อง (Accuracy) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .63) ความเหมาะสม (Propriety) ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = .51) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .64) และความเป็นประโยชน์ (Utility) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .64)

อภิปรายผล

1. ผลศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านชากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีสภาพปัจจุบันชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรอริตี ชาวคำเขตต์ ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาพื้นที่ท้องถิ่นเชียงรายโขงเหนือ (พรอริตี ชาวคำเขตต์, 2561) และพิชิต ขำดี ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานที่เป็นจริงของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่ควรจะเป็นของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (พิชิต ขำดี, 2561) ด้านความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประคอง รัศมีแก้ว ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่กระตือรือร้นสำหรับครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประคอง รัศมีแก้ว, 2562)

2. ผลจากการสร้างและประเมินรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการ และการประเมินผล โดยผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแต่ละองค์ประกอบ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มุ่งส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ซึ่งสอดคล้องกับบริบทการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันของครู ตามที่ระบุในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการแก้ไขเพิ่มเติมในฉบับที่ 2 ปี 2545 และฉบับที่ 3 ปี 2553 ที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก นอกจากนี้ ยังได้มีการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนที่โรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว ภูทองเงิน ที่ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดของชุมชนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะในนักเรียนระดับประถมศึกษา (กิ่งแก้ว ภูทองเงิน, 2561) และอำนาจ เหลื่อนน้อย รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล (อำนาจ เหลื่อนน้อย, 2561) และประคอง รัชมีแก้ว การวิจัยเรื่อง การสร้างรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่กระตือรือร้นสำหรับครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบกระบวนการของรูปแบบ และการวัดและประเมินผล (ประคอง รัชมีแก้ว, 2562) ผลการตรวจสอบรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียน ผ่านการตรวจสอบและหาคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุทุมพร จามรمان กล่าวว่า การตรวจสอบรูปแบบ มีหลายวิธี ซึ่งอาจใช้การวิเคราะห์จากหลักฐานเชิงคุณลักษณะ (Qualitative) และเชิงปริมาณ (Quantitative) โดยที่การตรวจสอบรูปแบบจากหลักฐานเชิงคุณลักษณะอาจใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบ (อุทุมพร จามรมาน, 2549) และสอดคล้องกับแนวคิดของ Eisner, E. ได้เสนอแนวทางการตรวจสอบ โดยการใช้ผู้ทรงคุณวุฒิในบางเรื่องที่ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการวิจัยในเชิงปริมาณเชื่อว่าการรับรู้ที่เท่ากันนั้นเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รู้ (Eisner, E., 1976) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ เหลื่อนน้อย เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมาตรฐานสากล ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมาตรฐานสากลได้รับการยืนยันอย่างชัดเจน (อำนาจ เหลื่อนน้อย, 2561)

3. ผลการใช้รูปแบบของครูที่เข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนมีผลการประเมินหลังการอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเช่นนี้เพราะว่า รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนผ่านการตรวจสอบและการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว ภูทองเงิน ศึกษาแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูที่เข้าร่วมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ และการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครูมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในระดับมาก นักเรียนมีพฤติกรรมจิต

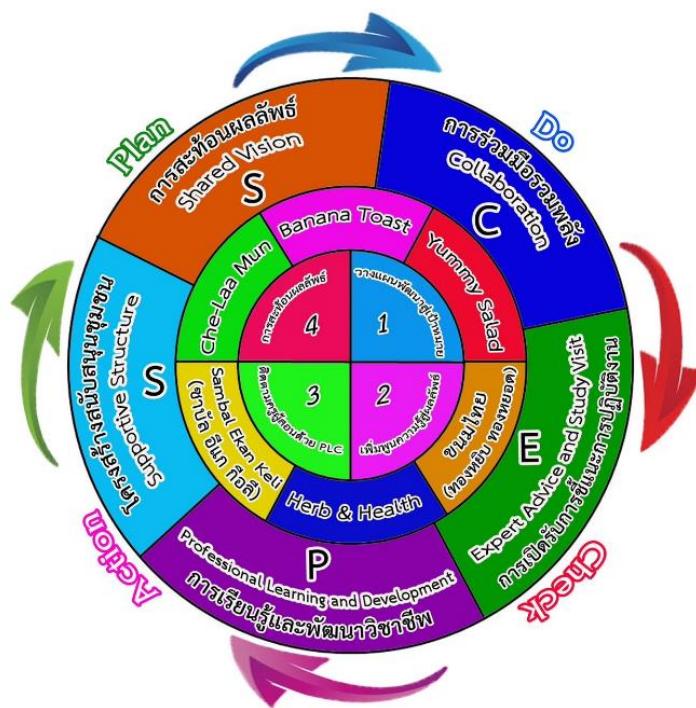
สาธารณะต่อครอบครัว โรงเรียน และสังคมก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา มีความเหมาะสม เป็นประโยชน์ และเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก (กิ่งแก้ว ภูทองเงิน, 2561) และมีสนะห์ สารี ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเอกชนนำร่องพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเอกชนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดปัตตานี พบว่า ก่อนการอบรมภาพรวมอยู่ในระดับมาก และหลังการอบรมภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (มสนะห์ สารี, 2564) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการบริหารการเสริมสร้างทักษะอาชีพของนักเรียน ที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่ดี มีขั้นตอนการพัฒนาแบบตามหลักการ แนวคิดทฤษฎี มีองค์ประกอบของรูปแบบสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง มีกระบวนการปฏิบัติที่สะดวกและมีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบและตัวแปรของรูปแบบที่มีประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม มีการตรวจสอบและประเมินรูปแบบการบริหารการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนให้มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์จากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปทดลองใช้จริง (เยาวลักษณ์ เกษรเกศรา, 2565) นอกจากนั้นรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบกับผู้วิจัยยังได้จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารการเสริมสร้างทักษะอาชีพของนักเรียนที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิว่ามีความเหมาะสม และเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดทำให้ครูผู้สอนในโรงเรียนมีแนวการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนในการส่งเสริมทักษะอาชีพไปในทิศทางเดียวกัน มีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและทำงานเต็มกำลังความสามารถ นอกจากนั้นโรงเรียน ได้มีการกำหนดกิจกรรมการเสริมสร้างทักษะอาชีพด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเป็นรูปธรรมตรงตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน ประกอบกับในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงต้นปี 2563 ทางโรงเรียนได้จัดทำโครงการตามแผนปฏิบัติการ โดยได้ร่วมกันหาแนวทางที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้ให้นักเรียนได้มีทักษะอาชีพผ่านการเรียนรู้อย่างมีความสุขที่จะดูแลตนเองให้ปลอดภัยท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคม อุบัติเหตุ และอุบัติเหตุที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่นักเรียนและครอบครัว (Keeves, P. J., 1988)

4. รูปแบบและคู่มือการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนจากการนำไปปฏิบัติ พบว่า มีความถูกต้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สิ่งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการประเมินทางการศึกษาที่ได้รับการยอมรับในวงกว้าง และ Stufflebeam, D. L. กล่าวว่า มาตรฐานการประเมินอภิมานไว้ 4 มาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ (Utility Standards) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) และมาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) (Stufflebeam, D. L., 2008) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว ภูทองเงิน ศึกษา รูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา (กิ่งแก้ว ภูทองเงิน, 2561) และอำนาจ เหลื่อนน้อย ศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ผลการวิจัยพบว่า คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (อำนาจ เหลื่อนน้อย, 2561)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านชากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ผู้วิจัยเสนอองค์ความรู้ใหม่ โดยมีกระบวนการส่งเสริมทักษะอาชีพ ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 วางแผนพัฒนาสู่เป้าหมาย (Plan) ขั้นตอนที่ 2 เพิ่มพูนความรู้สู่ผลลัพธ์ (Do) ขั้นตอนที่ 3 ติดตามครูด้วย PLC (Check) และขั้นตอนที่ 4

สะท้อนผลลัพธ์ (Reflect) เป็นตัวขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยการอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) 2) การร่วมมือร่วมพลัง (Collaboration) 3) การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน (Expert Advice and Study Visit) 4) การเรียนรู้ และพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning and Development) และ 5) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive Structure) หรือ “SCEPS” Model ผู้วิจัยนำเสนอสรุป ดังภาพที่ 2



ภาพที่ 2 กระบวนการส่งเสริมทักษะอาชีพ

สรุปและข้อเสนอแนะ

สภาพปัจจุบันชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียน ประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ และการวัดและประเมินผล ผลการตรวจสอบรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะอาชีพของครูโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาการงานอาชีพของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลสัมฤทธิ์การประเมินทักษะอาชีพของนักเรียน รายวิชาการงานอาชีพ ระดับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาการงานอาชีพ ระดับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ระดับดีเยี่ยม และรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านซากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เกี่ยวกับทักษะอาชีพ โดยครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง มีความถูกต้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนที่ได้จากการวิจัยมาประยุกต์ใช้และไปขยายผลให้โรงเรียนในสังกัดนำไปเป็นแบบอย่างใช้ในการจัดการเรียนการสอน 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 1.1) โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานควร



ประยุกต์ใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนให้เข้ากับบริบทเฉพาะของแต่ละโรงเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพสูงสุด 1.2) โรงเรียนควรนำรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพ พร้อมทั้งมีการติดตามและดูแล เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการใช้รูปแบบดังกล่าว และ 1.3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาควรขยายผลการใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพนี้ ให้โรงเรียนในสังกัดนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และ 2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต 2.1) ควรนำรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านอื่น ๆ ที่สำคัญ เช่น การออกแบบกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพ 2.2) ควรพิจารณานำรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอื่น ๆ มาใช้ร่วมกัน เพื่อสร้างความหลากหลายในการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียน และ 2.3) ควรมีการศึกษาลักษณะของการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียนจากครูผู้สอนที่สมัครใจเข้าร่วมทดลองอบรมเชิงปฏิบัติการ “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพของนักเรียน” ว่ามีผลต่อประสิทธิภาพการสอนและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กิ่งแก้ว ภูทองเงิน. (2561). รูปแบบการพัฒนาคูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประคอง รัตมีแก้ว. (2562). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สุพรรณบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.
- ปองทิพย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒนผล. (2557). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สำหรับครูประถมศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรอริดี ชาวคำเขตต์. (2561). ศึกษาสภาพการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของบุคลากร ทางศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นเชียงรายโซนเหนือ. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พิชิต ขำดี. (2561). ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียน ขนาดเล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.
- มัสนะห์ สารี. (2564). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเอกชนนำร่องพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดปัตตานี. ปัตตานี: สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี.
- เยาวลักษณ์ เกษรเกศรา. (2565). การพัฒนารูปแบบบริหารการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านหมากหัววัง. ลำปาง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2563). การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง.

- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2556). ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและปฏิบัติ: ศาสตร์และศิลป์สู่ความเป็นผู้นำที่สมบูรณ์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วิรัตน์เอดดูเคชั่น.
- หทัยชนก พรอคเจริญ และคณะ. (2561). เทคนิคการสู่ตัวอย่างและการประมาณค่า. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มระเบียบวิธีสถิติ สำนักนโยบายและวิชาสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- อำนาจ เหลื่อน้อย. (2561). รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อุทุมพร จามรมาน. (2549). “โมเดล”. วารสารวิชาการ, 1(2), 22-26.
- Eisner, E. (1976). Education Connoisseurship and Criticism: Their Form and Function in Education Evaluation. *Journal of Aesthetic Education*, 10(3), 135-150.
- Keeves, P. J. (1988). *Model and Model Building Education Research, Methodology and Measurement; An International Handbook*. Oxford: Pargamon Press.
- Rovinelli, R. J. & Hambleton, R. K. (1997). On the use of content specialists in the assessment of criterion referenced test item validity. *Dutch Journal of Education Research*, 2(2), 49-60.
- Stoll, L. (2010). *Professional learning community*. New York: Open university Press.
- Stufflebeam, D. L. (2008). *Evaluation: Theory, models and applications*. San Francisco: Jossey-Bass.